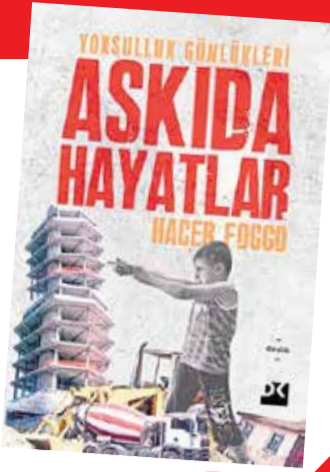

Halkın güncesi

Hacer Foggo'nun kaleme aldığı "Askıda Hayatlar - Yoksulluk Günlükleri" derinleşen yoksulluğa dikkat çekiyor. Türkiye'nin görülmeyen yüzü, Foggo'nun satırlarında sesini yükseltiyor.

Bir şarkı dünyayı değiştirir

"Ütopya Yolu", 1960'ların sonlarında Londra'da, bir menajerin akıl almaz çabaları ve planları sonucu bir araya gelip bir grup kuran dört müzisyen gencin öyküsünü konu alıyor. Kitaba göre bir şarkı; bir fikir veya bir duygu aşılmaşa zaten dünyayı değiştirmiştir.

Komedyenin gözyaşları

Nobel ödüllü Leh yazar Wladyslaw Stanislaw Reymont'un "Komedyen"i ilk kez Türkçeye çevrildi. Toplumsal gerçekçi bir perspektife sahip olan yazar, halkın sanatı ve sanatçıyı küçümseyen tutumuna tanıklık eden bir kadın sanatçının trajik öyküsünü anlatıyor.

edebiyat

Mazinin senfonisi

Seray Şahinler

"Bütün medeniyetimiz, kırımımız, pasımız, güzel taraflarımız, hepsi musikedeydi. Kaldı ki sanat, sanat eseri, bizatihi kıymet olan şey, altını musiki çizdiği zaman büsbütün değişiyor. İnsan hayatı sonunda sestem başka hiçbir şeyi benimsemiyor." Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Huzur"undan yükselen bir

“Marcel Proust ve Ahmet Hamdi Tanpınar, "Romandan Yükselen Müzik" sergisinde buluştu. Sergi, her iki yazarın eserlerinde müziğin izini sürüyor.

musiki sanki bu cümleler... Tıpkı Tanpınar gibi Fransız yazar Marcel Proust'un romanlarında yarattığı senfoni gibi. Geçmişin sesi bu iki yazar çok özel bir sergide buluştu. "Romandan Yükselen Müzik, Proust ve Tanpınar Üzerine Çapraz Bakışlar", Marcel Proust'un 1913-1927 yılları arasında yedi cilt hâlinde yayımlanan "Kayıp Zamanın İzinde" ile Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Huzur", "Sahnenin Dışındakiler" ve "Mahur Beste" romanlarının

müzikle ilişkisini irdeliyor. Aylin Koçunyan küratörlüğünde Notre Dame de Sion Fransız Lisesi'nde gerçekleşen sergi, aslında kapsamlı bir araştırmanın dökümü. Serginin odağında vefatının 100. yılında andığımız Proust olsa da Tanpınar bu 'masalın' diğer başrolü. Zaman mefhumunun ağır bastığı her iki yazar için müzik, edebiyatın bir parçası. "Romandan Yükselen Müzik" sergisi de Proust ve Tanpınar'ın müziğe bakışı arasındaki paralellığe dikkat çekiyor.

"Saklı bir zamanın parçasıyız"

Klasik Batı ve Türk müziğini temsil eden unsurlar olarak, Proust'ta "Vinteuil Sonatı" ("Kayıp Zamanın İzinde"de süregelen piyano ve keman için hayali bir besteci tarafından bestelenmiş fiktif bir sonat) Tanpınar'da ise müziğin kurgusal inşasının bir yansıması olan "Mahur Beste" aracılığıyla, ziyaretçiler dönüşüme uğrayan farklı toplumsal bağlamlara tanıklık ediyor. Proust kanadında Fransa'da İkinci İmparatorluk sonrasında yerini yeni doğan burjuvaziye bırakan aristokrasinin çöküşü; Tanpınar'da ise iki Dünya Savaşı'nın etkisi ve Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçiş sürecinin izleri bu tanıklığın en önemli ayağı. Her iki yazardan yapılan alıntılar, müziğin eserlerinde ne ifade ettiği sorusu, bireyin ve toplumun da resmini çiziyor. Sergi bu yönüyle, müzik aracılığıyla hayatın, geçmişin ve tarihin izini sürerek çekirdek zamanın temelini inşa ediyor. Ne de olsa Tanpınar'a göre, 'kaçınılmaz olarak müzikte saklı geçmişin bir parçasıyız.'

"Romandan Yükselen Müzik" edebiyat-severlere müzik üzerinden bir buluşma öneriyor.

Tanpınar'ın Fransız Milli Kütüphanesi Kartı

Proust'un yedi ciltlik "Kayıp Zamanın İzinde" serisi dünya edebiyatının başyapıtlarından.

Aynı zamanda Doğu ve Batı müziği ayrımının kimlik arayışında nasıl tezahür ettiği konusu, sergide yer alan metinler eşliğinde bir okuma sunuyor.

Bir duygu müzesi

"Romandan Yükselen Müzik" yazının girişinde de belirttiğim gibi bir enformasyon sergisi. Fakat bu bilgi ve belge akışını destekleyen dolgu görselleri var. Proust'un "Swann'ların Tarafı"ndaki Fatih Sultan Mehmet adına ithafen Bellini'nin meşhur Fatih portresi gibi... Aynı zamanda okul müdürü Alexandre Abellan'ın koleksiyonunda yer alan tablolarından Proust romanlarındaki karakterleri tanımlayacak şekilde tatlı bir seçki yapılmış. Ressamların opera binalarındaki locaları, dönemin tablolarıyla eşleştirilmeye çalışılmış. Proust'un bir karakterine ilham olan oyuncu Sarah Bernhardt'ın film afişleri, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 1950'li yıllardaki Fransa ziyaretine istinaden Fransız Milli Kütüphane Kartı'nı, akademisyenlerle yapılan söyleşilerin video kayıtlarını görebilirsiniz.

İlk çeviri Yakup Kadri'den

Sergi aynı zamanda Marcel Proust'un Türkiye'deki izlerini de sürüyor. Bu izin ilk adımı olarak Türk edebiyatının Proust ile tanışma sürecine parantez açılmış. "Swann'ların Tarafı" 1942 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel öncülüğünde başlayan Batı klasiklerinin tercümesi kapsamında Yakup Kadri Karaosmanoğlu tarafından Türkçeye kazandırılıyor. Karaosmanoğlu çevirinin önsözünde yaklaşık 15 sayfa Proust analizi yapıyor ve yazarın 'şuurlatındaki müziğe ulaşma kaygısında' olduğunu söylüyor. Sergide kitabın ilk baskısını görebilirsiniz.

Küratör Aylin Koçunyan'a göre Proust'u özel ve özgün kılan bütüncül bir zamanı yakalama arzusu: "Proust, bütün yaşamı kendi bütünlüğü içinde yakalamaya çalışıyor. Bugün multidisipliner dediğimiz şeyi 20 YY. başında yaratmış. Karakter incelemeleri çok derin. Bir illüstrasyon varmış gibi hissediyorsunuz okurken. Aynı zamanda bir duygu müzesi. Proust'u okuduğunuzda romanda var olduğunuzu ve onun sizi izlediğini düşünebilirsiniz." Sergi 8 Aralık'a kadar ücretsiz olarak ziyaret edilebilir.

